

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: David Sánchez Carracedo
Correu electrònic: David.Sanchez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Les proves d'avaluació escrita es faran en castellà. Segons el professor/a, algunes classes es faran en castellà.

Equip docent

Mercè Mitjavila García
María Soledad Mora Giral
Teresa Gutiérrez Rosado
Joan Torras Claraso
Josep Devi Bastida
Silvia Noguer Carmona
Joaquim Puntí Vidal

Prerequisits

En els cursos anteriors l'estudiant de la UAB ha cursat les assignatures obligatòries de "Psicopatologia al llarg del cicle vital" (segon curs, semestre 3) i "Avaluació Psicològica" (segon curs, semestre 4). Ambdues formen part de la mateixa matèria al pla d'estudis del Grau de Psicologia a la UAB i preparen a l'estudiant per poder fer la intervenció a partir de la identificació dels problemes i la seva avaluació. En el cas d'estudiants que provenen de fora de la UAB, es recomana que hagin cursat matèries amb coneixements bàsics sobre avaluació psicològica i psicopatologia.

Objectius

L'assignatura "Introducció al tractament psicològic", de caràcter obligatori, forma part de la matèria PSICOPATOLOGÍA, AVALUACIÓ I TRACTAMENT PSICOLÒGIC i s' imparteix al primer semestre del tercer curs.

Objectius:

- Familiaritzar-se amb els fonaments teòrics del model d'intervenció psicodinàmica i la teràpia cognitiva conductual.
- Identificar el procés d'intervenció en la pràctica clínica i les principals habilitats terapèutiques implicades.
- Conèixer les principals tècniques d'intervenció i tractament psicològic, els seus fonaments teòrics i experimentals i el procediment i àrees d'aplicació.
- Aprendre a valorar-les críticament.
- Practicar l'aplicació d'alguns procediments d'intervenció.
- Conèixer la problemàtica i les principals dades disponibles sobre l'eficàcia dels diferents tractaments psicològics.

Competències

- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
- Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.
- Formular hipòtesis sobre les demandes i les necessitats de les persones destinatàries.
- Identificar i reconèixer els diferents mètodes de tractament i intervenció en els diversos àmbits aplicats de la psicologia.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.
- Seleccionar i aplicar els mètodes i les tècniques recollits en el pla d'intervenció, d'acord amb els objectius establerts, en els contextos rellevants per al servei sol·licitat.
- Treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament les intervencions de casos publicades.
2. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
3. Basant-se en dades d'evidència, distingir els efectes deguts a factors comuns dels efectes específics dels diferents tractaments.
4. Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
5. Descriure el procediment bàsic d'administració de les tècniques de tractament bàsiques.
6. Discriminar les principals dades d'evidència sobre l'eficàcia dels diferents tractaments psicològics.
7. Identificar les limitacions i contraindicacions de les diferents tècniques de tractament.
8. Identificar les principals aportacions dels diferents models psicoterapèutics al tractament psicològic modern.
9. Identificar les principals tècniques de tractament psicològic.
10. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
11. Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.
12. Reconèixer els fonaments teòrics i experimentals de les diferents tècniques de tractament.
13. Reconèixer els possibles factors comuns dels diferents models psicoterapèutics.
14. Reconèixer les diferents aplicacions i indicacions de les tècniques de tractament psicològic bàsiques.
15. Reconèixer les etapes del procés d'intervenció.
16. Treballar en equip.

Continguts

En aquesta assignatura es presenten els continguts agrupats en tres blocs que fan referència a: (1) fonaments teòrics i característiques del procés d'intervenció en Psicologia Clínica i alguns dels elements més importants d'aquest procés com són les habilitats del terapeuta; (2) les tècniques d'intervenció i tractament psicològics més rellevants i (3) les principals dades sobre la seva eficàcia. Encara que les tècniques presentades han estat desenvolupades fonamentalment dins de la Psicologia Clínica, les seves aplicacions transcendeixen aquest àmbit, fent-se servir en la actualitat en diversos contextos clínics i no clínics on pot resultar d'interès el canvi del comportament (l'escola, la empresa, l'esport, l'activitat laboral, etc.).

El temari és el següent:

PART TEÒRICA

Tema 1. Introducció al model d'intervenció psicoanalítica

Tema 2. La tècnica del model d'intervenció psicoanalítica.

Tema 3. El procés d'intervenció. La relació terapèutica.

Tema 4. Tècniques d'intervenció en el control de l'ansietat.

Tema 5. Tècniques d'intervenció en habilitats socials.

Tema 6. Tècniques operants.

Tema 7. Tècniques d'autocontrol.

Tema 8. Tècniques de solució de problemes.

Tema 9. Tècniques cognitives.

Tema 10. Eficàcia i pràctica basada en evidència.

PART PRÀCTIQUES

1. Cas clínic model psicoanalític

2. Exposició

3. Relaxació

4. Entrenament en Habilitats Socials

5. Reestructuració Cognitiva

Metodologia

La metodologia docent de l'assignatura està orientada a fomentar l'autonomia i l'actitud crítica.

Es tracta de poder conèixer diverses tècniques d'intervenció terapèutica, les seves bases teòriques, procediment d'administració, àmbits d'aplicació i dades sobre la seva eficàcia. L'estudiant podrà complementar els continguts impartits en les classes de teoria amb les lectures previstes. Tanmateix en les classes pràctiques es veurà la concreció i aplicació de les diferents tècniques explicades en les classes teòriques. Es fomentarà la visió crítica i el treball autònom.

La docència dirigida d'aquesta assignatura està estructurada en:

1) Classes teòriques d'una hora i mitja per a tots els alumnes d'un mateix mòdul.

2) Sessions de discussió de les lectures obligatòries. Dues hores de durada, impartida amb la meitat del mòdul. Es programa una sessió de discussió per cada classe de teoria. En aquestes sessions es posen en comú les qüestions més rellevants de les lectures, per tant, és imprescindible que prèviament l'estudiant hagi revisat la lectura obligatòria corresponent a cada sessió. Es disposa de la **Guia de Treball** on hi consten preguntes per orientar la lectura i afavorir la reflexió. Durant cadascuna d'aquestes sessions es faran dos preguntes sobre la lectura obligatòria que comptaran en l'avaluació final (total de 20 preguntes, 10 per cada tema, que suposa un 10% de la qualificació final).

3) Classes de pràctiques, de dues hores on es desenvolupen les pràctiques: 1.Exposició/ 2.Relaxació/ 3. Habilitats Socials / 4. Casos Psicoanàlisi / 5.Reestructuració Cognitiva.

Els alumnes disposaran d'un **Dossier de Lectures** relatives al temari de l'assignatura (les que no es trobin a la biblioteca), d'una **Guia de Treball** amb les preguntes de comprensió i reflexió i activitats relatives a cada tema i que seran el fil conductor de les sessions de discussió, i d'un **Dossier de Pràctiques** amb tota la informació i materials necessaris per a dur-les a terme. La **Guia de treball** i el **Dossier de Pràctiques** estaran disponibles a Campus Virtual i/o a Servei fotocòpies.

Les activitats de treball autònom de l'estudiant inclouen: la lectura de materials de continguts especialitzats o complementaris d'especial interès per l'adquisició de les competències pròpies de la matèria i la realització d'un treball de pràctiques.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
D1. Classes magistrals	19	0,76	3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15
D2. Discussió	24	0,96	3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15
D3. Pràctiques	12	0,48	1, 2, 4, 10, 11, 16
Tipus: Supervisades			
Supervisió treballs de grup	10	0,4	
Tipus: Autònomes			
A.1. Lectura de materials de continguts especialitzats o complementaris que es troben al dossier de lectures relatives al temari de l'assignatura.	58	2,32	3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15
A.2. Lectura i de materials de continguts especialitzats que es troben al dossier de lectures relatives a les pràctiques.	37	1,48	5, 8, 13
A.3. Elaboració d'activitats formatives i realització dels treballs de pràctiques.	60	2,4	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura conté evidències d'aprenentatge individuals i en grup.

Evidències d'aprenentatge individuals: (Ev1, Ev2)

- Es realitzaran dues proves escrites de resposta múltiple presencials, amb un valor del 70% de la qualificació.
- Seran proves amb preguntes d'elecció múltiple, amb quatre possibilitats de resposta i només una correcta. La penalització serà d'una pregunta correcta per cada tres preguntes amb respostes incorrectes. Cada prova parcial inclourà preguntes sobre les pràctiques que s'hagin fet fins el moment. Les preguntes no seran únicament de tipus descriptiu o de reconeixement, i implicaran reflexions i aplicacions de conceptes i temes treballats a les sessions de discussió.

Evidència d'aprenentatge individual: (Ev3)

- Durant cada sessió de discussió, es realitzaran dues preguntes de resposta múltiple presencials, amb un valor total del 10% de la qualificació (2 preguntes per tema, total de 20 preguntes, 0,5 punts per pregunta).
- Seran proves amb preguntes d'elecció múltiple, amb quatre possibilitats de resposta i només una correcta, sense penalització. Les preguntes estaran basades en la sessió de teoria presencial prèvia i en les preguntes de comprovació claus de la guia d'estudi, referents a la lectura obligatòria de cada tema que l'estudiant haurà d'haver llegit prèviament a la sessió de discussió.
- L'estudiant que no assisteixi a alguna sessió, tindrà una qualificació de zero a les dues preguntes corresponents.

Evidències d'aprenentatge en grup:

Ev4: Treball de pràctiques. S'avaluarà la seva presentació escrita. Tindrà un valor del 20% en la qualificació. No es podrà presentar fora dels terminis establerts.

Evidència

	Descripció	Format	Presentació	Valor	Autoria	
1	Prova de resposta múltiple temes: 1,2 3, 4 i 5	escrit	Presencial	35%	Individual	• • •
2	Prova de resposta múltiple temes: 6,7,8,9,10	escrit	Presencial	35%	Individual	
3	Prova resposat múltiple: temes 1 a 10	escrit	Presencial	10%	Individual	•
4	Treball/s escrit de pràctiques	escrit	No presencial	20%	Grup	

- Per poder sumar la nota de la Ev4 (treball de pràctiques) a la nota final, serà **prerequisit imprescindible** que: **(Nota Ev1 + Nota Ev2)/2 ≥ 5**.
- Cas de no superar aquest prerequisit, la nota de l'Ev4 (cas d'haver presentat el treball en els terminis establerts), queda reservada per poder afegir-la a la nota de la reavaluació.
- Les preguntes de la Ev3 impliquen assistència a les classes de discussió. L'absència per qualsevol motiu a aquestes sessions farà que la qualificació de les preguntes d'aquella sessió sigui zero (el valor de cada pregunta és de 0.5; total 20 preguntes, 10 per cada tema, pes del 10% sobre el total).
- Es considera **APROVAT quan la Nota Final sigui ≥ 5, sempre i quan (Nota Ev1 + Nota Ev2)/2 ≥ 5**.
- S'ha de tenir en compte que un estudiant pot treure una nota final superior a 5, i tot i així no aprovar per no superar el prerequisit $\text{Nota Ev1} + \text{Nota Ev2}/2 \geq 5$.

Reavaluació:

- La prova de reavaluació serà de les Evidències 1 i 2. En cap cas es podrà optar a reavaluar l'Ev4, de la que es guardarà la nota cas d'haver presentat el treball en els terminis establerts.
- Només podrà optar a reavaluació l'estudiant que no hagi aprovat l'avaluació ordinària i que la seva Nota Final sigui ≥ 4 . Tots dos requisits són imprescindibles per poder anar a reavaluació.
- Només en el cas de complir-se aquests criteris, es tindrà opció a la prova de reavaluació de la/les evidència/es Ev1 i/o Ev2 no superada/des (nota < 5) en base 10. La reavaluació consistirà en una prova amb les mateixes característiques de les de l'avaluació ordinària i amb els mateixos criteris de correcció.
- En cap cas es podrà optar a reavaluar l'Ev4, de la que es guardarà la nota cas d'haver presentat el treball en els terminis establerts.
- La Ev3 tampoc es reavaluable, doncs està vinculada a la presencialitat.
- El criteri d'APROVAT serà el mateix establert per l'avaluació ordinària. Per tant, cas d'haver presentat el treball de pràctiques i de superar el requisit $(\text{Nota Ev1} + \text{Nota Ev2})/2 \geq 5$ amb les notes de la reavaluació, la nota de l'Ev2 s'afegirà a la nota obtinguda a la reavaluació amb la mateixa fórmula establerta per calcular la Nota Final.
- En cap cas la re-avaluació es pot pujar nota si l'evidència està aprovada

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1. Prova de resposta múltiple 1	35%	2	0,08	5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15
EV2: Prova de resposta múltiple	35%	2	0,08	3, 5, 6, 7, 9, 12, 13, 14
EV3 Preguntes comprovació lectures obligatorias	10%	1	0,04	5, 6, 7, 9, 12, 14, 15
EV4 Treball de pràctiques	20%	0	0	1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 16

Bibliografia

Pels temes de referència a la Psicoanàlisi: Les tècniques en model d'intervenció psicoanalítica (a l'inici de curs es pot introduir algun canvi en relació als textos recomenats) :

- Avila, A. y Poch, J. (1994) **Manual de tècniques de psicoterapia. Un enfoque psicodinámico**. Madrid: Siglo XXI.(pàgs. 265-270; 277-285; 298-311)
- Bateman, A.; Brown, D. y Pedder, J. (2005) **Introducción a la psicoterapia. Manual de la teoría y técnica psicodinámicas**. Barcelona: Albesa.((pàgs. 27-30 i 31-37)
- Davenport, D. S. y Pipes, R. B. (2004) **Introducción a la psicoterapia. El saber clínico compartido** (2004). Bilbao: Ed. Desclée de Brouwer. (pàgs: 405-420)
- Froufe, M. (1997)**El inconsciente cognitivo**. La cara oculta de la mente. Madrid: Biblioteca Nueva. (pàgs. 19-25)
- García de la Hoz, A. (2000) **Teoría psicoanalítica**. Madrid: Quipú-Biblioteca Nueva. (pàgs. 329-332)

Per la majoria de les tècniques:

- Labrador, Fco. J: **Técnicas de Modificación de Conducta** (2008). Madrid: Pirámide (**10 capítols**) (biblioteca).

Pel tema final: Eficàcia i pràctica basada en evidència:

- M. Pérez Álvarez, J.R. Fernández Hermida, C. Fernández Rodríguez y I. Amigo Vázquez (2003) Guía de tratamientos psicológicos eficaces I . Madrid: Pirámide. (1 capítol)
- Pérez Álvarez, M., Fernández Hermida, J.R., Fernández Rodríguez,C, y Amigo Vázquez, I.(2003). Guía de tratamientos psicológicos eficaces III (pp. 225-236). Madrid: Pirámide. (1 capítol)

En la GUIA DE TREBALL DE L'ASSIGNATURA: INTRODUCCIÓ AL TRACTAMENT PSICOLÒGIC hi consta bibliografia i pàgines web recomanades per a cadascun dels temes.